

Myriophyllum aquaticum (Vell.) Verdc. verwilderd gevonden bij Moordrecht

R. W. J. M. van der Ham
(Rijksherbarium, Leiden)

In augustus 1983 trof ik in een sloot onderaan de dijk langs de Hollandse IJssel onder Moordrecht (kilometerhok 38.22.21) in grote hoeveelheid een mij onbekende waterplant aan. Dr. R. van der Meijden herkende de plant als *Myriophyllum aquaticum* (Vell.) Verdc. (syn.: *M. brasiliense* Cambess., *M. proserpinacoides* Hook. & Arn.). Dit vederkruid is inheems in de tropische en subtropische delen van Zuid-Amerika en wordt daarbuiten veel als vijver- en aquariumplant gehouden. In het zuiden van Noord-Amerika, in

Japan, op Java, in Australië, Nieuw-Zeeland, het zuidwesten van Frankrijk, Spanje en Portugal is de soort verwilderd en ingeburgerd (Casper & Krausch, 1981).

Niet ver van de vindplaats bevond zich een siervis-/aquariumplantenhandel en bij navraag bleek de groeiplaats daar bekend te zijn en zelfs te worden geëxploiteerd. Een jaar tevoren waren stengelfragmenten onopzettelijk, direct of via het riool, in de sloot terechtgekomen, waarna binnen korte tijd een flinke vegetatie was ontstaan. De zachte winter 1982-'83 werd goed doorstaan en de planten groeiden in de warme zomer van 1983 zo snel dat er regelmatig stengels konden worden geoogst (mond. meded. A. de Werk). In augustus vond ik in de ongeveer 20 cm diepe, 1 m brede sloot, verspreid over enige tientallen meters, vele honderden stengels, samen met *Bidens connata*, *Callitriche platycarpa*, *Equisetum* × *litorale*, *Glyceria maxima*, *Lemna minor*, *L. trisulca* en *Mentha aquatica*. De planten groeiden voor een groot deel van hun lengte boven het wateroppervlak. Karakteristiek was de zilverkleurige glans van de bladen bij onderdompeling, hetgeen de soort de namen 'zilvermyriophyllum' en 'gepareld vederkruid' heeft bezorgd. Enkele stengels droegen overvloedig vrouwelijke bloemen in de bladoksels; mannelijke bloemen zijn in Europa niet waargenomen (Casper & Krausch, 1981).

M. aquaticum werd twee keer eerder in Nederland gevonden. In 1898 is de soort 'onder zeer toevallige omstandigheden' in de singel langs de Hortus Botanicus in Leiden, waar zij in de Victoriakas werd gecultiveerd, terecht gekomen (Goethart, 1899, p. 666; 1900, p. 32). De winter overleefde zij daar niet (Van Roon & Wachter, 1906). In het herbarium bevindt zich nog materiaal afkomstig uit een sloot in de Segbroekpolder bij 's-Gravenhage, verzameld in augustus 1906.

Literatuur

- Casper, S.J. & H.-D. Krausch, 1981. Süßwasserflora von Mitteleuropa 24, Pteridophyta und Anthophyta 2, Sauraceae bis Asteraceae. Stuttgart/New York.
- Goethart, J.W.C., 1899. Verslag van de zeven en zestigste vergadering der Nederlandsche Botanische Vereeniging. Ned. Kruidk. Arch. III (1), p. 653-666.
- Goethart, J.W.C., 1900. Verslag van de acht en zestigste vergadering der Nederlandsche Botanische Vereeniging. Ned. Kruidk. Arch. III (2), p. 5-64.
- Roon, G. van & W.H. Wachter, 1906. Rotterdamsche Natuurhistorische Club. De Levende Natuur 10, p. 246-247.

Myriophyllum aquaticum (Vell.) Verdc. found as an escape

Myriophyllum aquaticum, an aquatic plant from tropical and subtropical South America, has been found abundantly in a small ditch near Moordrecht (prov. Zuid-Holland). Plants escaped from a nursery in 1982 and survived the mild winter 1982-'83, grew luxuriously during the hot summer of 1983.